

42 Avkastningsskatt på utländska försäkringar

Lag (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel
prop. 1989/90:110
Ds. 1996:27
prop. 1994/95:187
Regeringens skrivelse Skr. 1995/96:7
prop. 1995/96:97, bet. 1995/96 SkU 16
prop. 1995/96:231, bet. 1996/97 SkU 4
prop. 1998/99:142
prop. 1999/2000:2
prop. 2003/2004:21
prop. 2004/2005:31

Sammanfattning

Fr.o.m den 1 januari 1997 belastas utländska pensions- och kapitalförsäkringar med avkastningsskatt (lag 1990:661 om avkastningsskatt på pensionsmedel prop. 1995/96:231, 1996/97: SkU4, SFS 1996:1236). Denna skatt ersatte den tidigare premieskatten som tidigare påfördes utländska pensions- och kapitalförsäkringar.

Allmänt

När det gäller utländska kapitalförsäkringar finns det en variationsrik flora av försäkringar med villkor som utgår från respektive lands försäkringsrätt. I vissa fall skiljer sig dessa försäkringar från motsvarande svenska försäkringar bland annat genom att de tidsgränser som gäller för lyftning av försäkringsbelopp och regler för återlån är mycket generösa. I många fall kan försäkringarna dessutom anpassas speciellt till kundernas egna behov och villkor. Detta bidrar till att vissa försäkringar kan användas i skatteundandragande syfte, dvs. för att vinna skattefördelar utanför det svenska skattesystemets syfte och kontroll. Ett problemområde är i de fall en anställd är insatt som förmånstagare till en av arbetsgivaren tecknad kapitalförsäkring. I RÅ 2000 ref. 28 kom regeringsrätten fram till att den anställde skulle beskattas såsom för löneförmån på grund av ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande. Ett annat problemområde är om ränte- och förvaltningskostnader kan vara avdragsgilla eller om de är en del av försäkringspremierna. Jfr KRNG 2000-11-07, målnr. 4955-1998.

**Försäkring eller
banksparande**

Beträffande avkastningsskatten på utländska livförsäkringar är ett kontrollproblem att kontrolluppgifter ofta inte lämnas från utländska försäkringsgivare. Vid både taxering och revision bör en uppföljning ske av tecknade samt köpta och sålda kapitalförsäkringar och redovisning härav i inkomstdeklarationen. I anslutning härtil har den stora omsättning av kapitalförsäkringar som skett under senare år för att utnyttja de latent kapitalunderskott som uppstått genom de börsras på aktiemarknaden som förekommit lett till omfattande kontrollproblem.

En kapitalförsäkring, traditionell eller en Unit Linked-försäkring (fondförsäkring), kan inte jämföras med ett bank- eller fondsparande dels eftersom sparandet sker genom försäkringsföretaget och detta har den omedelbara äganderätten till den sparade egendomen, dels eftersom en försäkring innehåller ett visst mått av riskmoment knutet till en viss eller vissa personers liv. Svenska kapitalförsäkringar hade tidigare en riskfaktor i försäkringen utgörande 5 % enligt en sundhetsprincip som rekommenderats av Finansinspektionen. Genom ändring av försäkringsrörelselagen har sundhetsprincipen ersatts av en allmän rörelseregeln bestående av tre principer: stabilitetsprincipen, genomlysningssprincipen och standardprincipen. När det gäller utländska kapitalförsäkringar har Regeringsrätten i tvenne domar 1994-01-17, RÅ 1994 not. 19 och 20, godtagit ett så lågt riskmoment som 1 % (i ett mål ända ner till 0,1 % i vissa fall), vilket således kan sägas utgöra den enda skillnaden mot ett banksparande eller ett fondsparande, bortsett från egendomen i försäkringen kan sägas vara indirekt ägd. Egendomens avkastning, som i huvudsak ska tillkomma försäkringstagaren, är för svenska försäkringar föremål för en inkomstbeskattning hos försäkringsgivaren. En sådan ordning – avkastningsbeskattning hos försäkringsgivaren – är grundtanken bakom den fullständiga skattefrihet som föreligger enligt inkomstskattelagen (tidigare kommunal-skattelagen) för till följd av K-försäkringen utfallande belopp till den försäkrade eller till förmånstagare, även för den del beloppen som överstiger inbetalda belopp och som kan anses som en förräntning av dessa. I andra stater och områden förekommer såväl att beskattning sker hos försäkringsgivaren som att beskattning sker hos försäkringstagaren som att ingen beskattning sker.

En form för investering i form av kapitalförsäkring är de s.k. Executive Investment Bonds (EIB), som finns hos försäkringsgivare bl.a. på Isle of Man. Kunderna erbjuds att lägga in aktiedepåer i en fondförsäkring. Vanligen måste försäkringstagaren investera 500.000 kronor för att erhålla en sådan försäkring. Försäkringstagaren får sedan en fullmakt från försäkringsgivaren att själv handla med aktierna i försäkringen trots att dessa överlåtits

till försäkringsgivaren.

Genom RÅ 2003 ref. 1 har det klarlagts att försäljning av kapitalförsäkringar skall beskattas enligt kapitalvinstreglerna. Härefter har en väsentlig ökning av försäljningar av kapitalförsäkringar skett.

Det förekommer att en företagare i egenskap av försäkringstagare placerar sina onoterade aktier i fåmansbolag i en fondförsäkring och härigenom söker kringgå fåmansbolagsreglerna i inkomstskattelagen. Formell ägare av aktierna blir ju försäkringsgivaren. Ett sådant förfarande bör prövas utifrån föreliggande omständigheter i det enskilda fallet. Möjligheter till genomsyn eller tillämpning av skatteflyktslagen kan föreligga. Jfr KRNG dom 2002-11-25, målnr. 3873–3874-2001.

Skattskyldig

I 2 § 1 st. 7 p. AvPL anges att skattskyldiga till avkastningsskatt är i Sverige obegränsat skattskyldiga som innehar försäkring som är meddelad i försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftsställe i Sverige och är kapitalförsäkring eller försäkring som anses som pensionsförsäkring enligt 58 kap. 5 § IL.

Med innehavare av en försäkring avses inte enbart den som ursprungligen tecknat försäkringen utan även den som genom bodelning eller, efter försäkringsfall, genom förmånstagarförordnande har rätt att förfoga över försäkringen enligt avtalet (prop. 1995/96:231 s. 50). Även den som senare övertagit äganderätten till försäkringen genom t.ex. köp etc. anses som innehavare av försäkringen. Observera att begreppet innehavare kan inte likställas med de i 8 § lagen (1991:323) om statlig förmögenhetsskatt, SFL, omnämnda förutsättningar för en person ska anses likställd med ägare. Begreppet innehavare i 2 § 1 st. 7 p. AvPL är mer inskränkt i sin betydelse.

Det förtjänar att påpekas, att det finns utländska kapitalförsäkringar, vilka ägs till ideella andelar av alltifrån två personer till ett tiotal personer, som innehavare. Detta bör framgå av försäkringsbrevet och bör kontrolleras. I vissa fall fördelar makar den innehavda försäkringen emellan sig utan att detta framgår av försäkringsbrevet. I sådana fall bör teckningshandlingen avseende försäkringsavtalet infordras för en kontroll av de rätta förhållandena.

Fr.o.m. 1 januari 2004 gäller att även den som innehar panträtt i en kapitalförsäkring är skattskyldig till avkastningsskatt. Detta gäller om personen är oinskränkt skattskyldig och det inte finns någon annan som är skattskyldig till AvP för försäkringen. Bestämmelsen tillämpas fr.o.m. 2005 års taxering.

AvPL ger inte något entydigt svar på frågan vid vilken tidpunkt under beskattningsåret som en obegränsat skattskyldig ska inneha

en utländsk kapitalförsäkring för att bli skyldig att betala avkastningsskatt. Frågan är intressant då en utländsk livförsäkring har överlåtits under beskattningsåret. Enligt Skatteverkets mening är det den som äger försäkringen vid beskattningsårets ingång som ska betala avkastningsskatt för hela kalenderåret. Bestämmelserna om avkastningsskatt, AvP, gäller inte för rena riskförsäkringar, som enbart avser olycks- eller sjukdomsfall eller dödsfall senast vid 70 års ålder och som inte är återköpsbara.

Även en försäkring som i det land den är tecknad anses som en pensionsförsäkring är enligt IL en kapitalförsäkring, om den inte uppfyller villkoren i 58 kap. 5 § st. 1 och 2 IL. Skatteverket kan dock lämna medgivande (dispens) att försäkringen ska anses såsom en svensk pensionsförsäkring (58 kap. 5 § st. 3 IL). Om en försäkring ansetts som en pensionsförsäkring enligt 58 kap. 5 § IL kan den inte sedan övergå till att vara kapitalförsäkring. Detta gäller också om dispens medgivits av skattemyndighet, Riksskatteverket eller Skatterättsnämnden enligt tidigare gällande bestämmelser.

I RÅ 2000 ref. 28 har RR tagit ställning till skattekonsekvenserna vid överföring av pensionsutfästelser och medel till en utländsk trust, vilken sedan vid pensionsfallet skulle teckna en "utländsk tjänstepensionsförsäkring" som inte inrymdes i bestämmelserna 58 kap. 5 § IL. Försäkringen likställdes med en enligt svensk skatterätt tecknad kapitalförsäkring, på vilken AvPL var tillämplig. RR ansåg dock i förevarande fall att den anställda inte var skattskyldig för avkastningsskatt som innehavare av försäkringen, vilken tecknats av trusten, oaktat att den anställda blev beskattad såsom för lön för förmånen av att trusten betalade försäkringen. Från försäkringen till den anställda utfallande belopp var å andra sidan att anse som belopp på grund av kapitalförsäkring och således fria från inkomstskatt enligt IL. Fr.o.m. 2005 års taxering gäller att om en utländsk kapitalförsäkring inte innehas av någon som är obegränsat skattskyldig, ska den som har panträtt i försäkringen anses inneha den. Bestämmelsen har införts som ett led i en stopplagstiftning avseende överlåtelse av ansvar för pensionsutfästelse.

Försäkringsrörelse i Sverige

I RÅ 1992 ref. 29 prövades frågan om innebörden av begreppet försäkringsrörelse enligt 1 § lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige. ALPHA Insurance Ltd var ett på Cypren inregistrerat försäkringsbolag som utan koncession marknadsförde livförsäkringar genom direktreklam till presumtiva kunder i Sverige. Bolaget hade inget fast kontor eller ombud i Sverige men hade anlitat här bosatta personer som referensgivare och uppgiftslämnare i övrig som fått viss ekonomisk ersättning för detta arbete. RR:s majori-

tet fann att bolaget bedrivit försäkringsrörelse i Sverige.

EU/EES-försäkringsgivare får bedriva försäkringsverksamhet i Sverige med stöd av koncession i hemlandet antingen genom fast driftsställe (sekundäretablering) i Sverige eller genom gränsöverskridande verksamhet. Med sekundäretablering avses generalagent, filial eller en generalrepresentation för flera försäkringsgivare i en sammanslutning. En generalagent driver ingen egen försäkringsrörelse utan det är det utländska företaget som driver verksamheten genom agenten som representerar försäkringsgivaren i alla rättsförhållanden som föranleds av verksamheten i Sverige (SOU 1996:77 s. 110). Uttrycket fast driftsställe innefattar att någon är verksam här i riket för en näringsverksamhet och har fått och regelmässigt använder fullmakt att sluta avtal för verksamhetens innehavare (2 kap. 29 § IL).

Försäkringar som tecknas genom utländsk försäkringsgivares generalagent i Sverige är med andra ord att anse som tagna i Sverige och den utländska försäkringsgivaren är skattskyldig till avkastningsskatt för verksamheten i Sverige.

Gränsöverskridande verksamhet

Med gränsöverskridande verksamhet avses att ett utländskt försäkringsföretag från utlandet tillhandhåller försäkringstjänster på den svenska marknaden. Så snart det utländska företaget genom ombud eller andra åtgärder, t.ex. marknadsföring, försöker sälja försäkringar i Sverige betraktas det som en gränsöverskridande verksamhet. Även när kunden själv ta initiativ till kontakt med det utländska företaget anses det som gränsöverskridande verksamhet. En försäkringsaffär som förmedlas av försäkringsmäklare räknas som gränsöverskridande verksamhet. Detta förutsätter dock att verksamheten är av viss omfattning. En enstaka förmedlad affär anses inte som sådan verksamhet (prop. 1997/98:141 s. 73 och s. 101, 2 kap. 1 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige).

Utländska försäkringsgivare utanför EU/EES måste ha koncession i Sverige och vara etablerade här om de avser att vara verksamma på den svenska marknaden medan EU/EES-försäkringsgivare, som ovan framgår, med stöd av koncession i hemlandet får bedriva gränsöverskridande verksamhet i Sverige. Vissa uppgifter skall dock först lämnas till Finansinspektionen. Försäkringsföretag utanför EU/EES får alltså inte bedriva gränsöverskridande verksamhet i Sverige. En utländsk försäkringsgivare, som har koncession i Sverige, har därmed också ett fast driftsställe här. Utländska försäkringsgivare utanför EU/EES kan få tillstånd av Finansinspektionen att marknadsföra sina produkter i Sverige om försäljningen sker genom ett närstående bolag (eller ett bolag med vilket de har samarbetsavtal) som har koncession i Sverige (4 kap. 1 § 2 st. lagen (1998:293) om utländska försäk-

ringsgivares verksamhet i Sverige).

Kapitalunderlag

Kapitalunderlaget utgörs av försäkringens värde vid beskattningsårets *ingång*. I detta värde ska enligt 3 § 6–7 st. AvPL inräknas försäkringen totala värde, dvs. ett enligt försäkringstekniska riktlinjer framräknat återköpsvärde med tillägg för beräknad upplupen del i livförsäkringsrörelsens överskott. I en traditionell försäkring (ej fondförsäkring) innebär detta, att fråga är om försäkringens återköpsvärde med tillägg för beräknad återbäring för försäkringen oavsett om återbäringen är fördelad eller inte. Fondförsäkringar värderas till marknadsvärdet på de underliggande tillgångarna. Varje års inbetalningar och eventuella värdeökning blir således föremål för avkastningsskatt fr.o.m. nästföljande år. Värdeminskningar under beskattningsåret påverkar först nästa års avkastningsskatt.

Skatteunderlag

Skatteunderlaget utgörs av kapitalunderlaget multiplicerat med den genomsnittliga statslåneräntan, SLR, under kalenderåret före beskattningsåret. Skatteunderlaget avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Taxeringsår	Beskattningsår	SLR kalender- året	%
1998	1997	1996	7,90
1999	1998	1997	6,47
2000	1999	1998	4,98
2001	2000	1999	4,88
2002	2001	2000	5,35
2003	2002	2001	4,97
2004	2003	2002	5,15
2005	2004	2003	4,39

Lägg märke till att vid 1998 års taxering blev i normalfallet inte någon avkastningsbeskattning av utländsk försäkring aktuell, eftersom värdet av försäkringsavtal ingångna före den 1 januari 1997 med löpande premie är undantagna från beskattning för värdet per den 1 januari 1997 (fribelopp). Vid senare beskattning får till detta fribelopp tillägg ske för en årlig värdestegring beräknad efter den genomsnittliga SLR för kalenderåret före beskattningsåret, dvs. med ränta på ränta-beräkning allt eftersom åren går.

Undantag från denna friregel är de fall då en utländsk försäkring övergått till ny innehavare efter utgången av år 1996 på annat sätt än genom arv, testamente, gåva eller bodelning eller, såvitt gäller försäkring som har samband med tjänst, genom överlåtelse mellan

arbetsgivare på grund av anställds byte av tjänst (3 § 8 st. AvPL). En s.k. begagnad försäkring som förvärvats genom köp etc. blir således skattepliktig till AvP med hela försäkringens värde.

Det bör noteras, att en utländsk P- eller K-försäkring, som tagits före 1997-01-01, förblir skattefri avseende AvP om ingen ytterligare premiebetalning sker eller att försäkringen inte överläts på annat sätt än som här ovan nämnts (prop. 1995/96:231). Om ytterligare premiebetalning sker först några år senare efter 1996-12-31 blir beskattning aktuell först fr.o.m. det beskattningsår betalningen skedde. Om betalning skett exempelvis 2004 blir beskattning aktuell vid 2005 års taxering om värdet per den 1 januari 2004 skulle överstiga det uppräknade fribeloppet. Detta gäller även för s.k. begagnade försäkringar som förvärvats före 1997.

Skattesats

I 9 § AvPL anges att skattesatsen är 30 % av nio tiondelar (=27 %) av skatteunderlag hänförligt till annan personförsäkring än pensionsförsäkring. För pensionsförsäkring är skattesatsen 15 %. För utländska försäkringar som anses som pensionsförsäkringar enligt 58 kap. 5 § IL är skattesatsen 15 %.

Regeringsrätten har i ett överklagat förhandsbesked prövat frågan med vilket procentsats avkastningsskatt skall påföras när det gäller en privat livförsäkring som förutsattes uppfylla alla kvalitativa och kvantitativa villkor för en pensionsförsäkring, förutom att den skulle tecknas i en annan medlemsstat i EU (17 september 2004, mål nr 1653-04). Prövningen har skett mot bakgrund av EG-rätten. Regeringsrätten fann därvid att försäkringen skulle behandlas som en svensk pensionsförsäkring, dvs. skattesatsen för avkastningsskatt skall vara 15 %.

Nya regler har införts fr.o.m. 1 januari 2005 för vissa kapitalförsäkringar. De nya reglerna ligger i linje med RR domen den 17 september 2004 (se ovan). De nya reglerna (prop. 2004/05:31) innebär att vissa kapitalförsäkringar skall beskattas med den lägre skattesatsen för avkastningsskatt, dvs. 15 %. Detta gäller kapitalförsäkringar som meddelats inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som uppfyller samtliga krav (58 kap. 6–16 §§ IL), förutom etableringskravet, som ställs för att en försäkring skall betraktas som en pensionsförsäkring. Motsvarande gäller för sådana i Sverige meddelade försäkringar, som visserligen uppfyller alla krav för att vara en pensionsförsäkring, men där parterna bestämt att försäkringen skall behandlas som en kapitalförsäkring inkomstskattemässig (58 kap. 2 § 2 st. IL). Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2005 och tillämpas första gången vid 2006 års taxering. För sådana kapitalförsäkringar som är tecknade i Sverige, men som villkorsmässigt överensstämmer med en pensionsförsäkring gäller den lägre skattesatsen endast för försäkringar som tecknats efter ikraftträdandet. För försäk-

ringar meddelade genom s.k. gränsöverskridande verksamhet gäller inte den begränsningen. Om en försäkring, som enligt föreslagna regler skall jämföras med en svensk pensionsförsäkring, har tecknats i ett annat EES-land och beskattning aktualiseras för taxeringsår tidigare än 2006 års taxering, kan regeringsrättens dom den 17 september (se ovan) ändå innebära att den lägre skattesatsen skall tillämpas på försäkringen. Detta framgår av författningskommentaren till ikraftträdande- och övergångsreglerna (se prop. 2004/05:31).

Någon jämkning pga. tidsbegränsat ägarinnehav under beskattningsåret medges inte. Enligt Skatteverket skall den som innehar en utländsk kapitalförsäkring vid beskattningsårets ingång betala avkastningsskatt för hela kalenderåret (se ovan vid kantrubrik Skattskyldig).

Beskattningsförfarande

Enligt 10 § AvPL gäller för avkastningsskatten bestämmelserna i taxeringslagen (1990:324) och skattebetalningslagen (1997:483). Skatteunderlaget ska redovisas i inkomstdeklarationen och skatten påförs i form av slutlig skatt i slutskattebeskedet.

Avräkning utländsk skatt

Den skattskyldige innehavaren av försäkring har rätt till nedsättning av avkastningsskatt med den skatt som belastat försäkringen i det utländska försäkringsföretaget eller den skatt som den skattskyldige själv betalat utomlands för försäkringen (10 a § AvPL). Rätten till nedsättning gäller utländsk skatt som betalats efter årsskiftet 1996/97. Nedsättning medges endast om avräkning inte får ske för den utländska skatten enligt lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt (avräkningslagen).

Med utländsk skatt avses sådan skatt som anges i 14 § avräkningslagen (inkomstskatter, punktskatter och förmögenhetsskatter, dock inte mervärdesskatt). Grundregeln är att det är den faktiska skattebelastningen som ska beaktas. Det är den skattskyldige som ska lämna den utredning som behövs för prövning av nedsättning av AvP.

Visar den skattskyldige att förutsättningar för nedsättning föreligger, men har han inte förmått att lämna samtliga uppgifter som behövs för att tillämpa nedsättningsreglerna, får nedsättning ske med ett skäligt belopp (10 a § 2 st. AvPL).

Normalt är det den faktiska skattebelastningen på sparandet, dvs. den utländska skatt som betalats och allokaterats till försäkringen, som grundar avräkningsbart belopp. I vissa fall kan det antas vara svårt för försäkringstagarna att få fram uppgifter från de utländska bolagen om skatt hänförlig till försäkringen. Av denna anledning anses det nödvändigt med ett visst utrymme för skälighetsbedömningar. Det understryks dock i förarbetena att

den skäligen beräkningen ska göras försiktigt och till ett belopp som med ett relativt stort mått av säkerhet kan antas ha belastat försäkringen. Skälet till att beräkningen ska göras med försiktighet uppges vara möjligheten att få avräkning enligt lämnad utredning (det faktiska utfallet) vid en senare tidpunkt.

Regeringsrätten har i en dom (7 juni 2004 mål nr 3407-03) fastställt ett förhandsbesked, där man fastslår att nedsättning av avkastningsskatt med utländsk skatt som beräknats efter skälighet kan medges trots att skatten var hänförlig till tidigare år.

I skrivelsen Nedsättning av avkastningsskatt (2004-12-08, dnr. 130 657552-04/111) anges skatteverkets bedömning beträffande möjligheten till avräkning med skäligt belopp.

I vissa fall kan utländska försäkringar också belastas med svensk kupongskatt enligt kupongskattelagen (1970:624). Skatterättsnämnden har i ett förhandsbesked 7 oktober 2004 kommit fram till att en fysisk person har rätt till nedsättning av skatt enligt AvPL med belopp motsvarande svensk kupongskatt. Skatteverket har överklagat förhandsbeskedet. Fr.o.m. 1 januari 2005 har en innehavare av utländska livförsäkringar rätt till nedsättning av avkastningsskatt för den kupongskatt som är hänförlig till försäkringen (prop. 2004/05:31). Denna möjlighet till avräkning gäller generellt och begränsas inte till försäkringar som tecknats inom EES-området. Regeln tillämpas första gången vid 2006 års taxering.

Om den utländska skatten ett visst år överstiger den svenska skatten får den del som inte kan avräknas sparas och räknas av ett senare år mot avkastningsskatt på samma försäkring.

Beskattningsår

I 12 § AvPL anges att beskattningsår för skattskyldiga enligt 2 § 1 st. 7 p. AvPL, dvs. de som ska betala avkastningsskatt på utländska försäkringar, alltid ska vara kalenderår. Detta gäller således oavsett om den skattskyldige är om en fysisk eller juridisk person och oavsett vilket räkenskapsår den skattskyldige har i sin vanliga näringsverksamhet.

**Uttryck och
Termer**

Termer och uttryck i AvPL har samma betydelse och tillämpningsområde som i IL.

Kontrolluppgifter

Utländska försäkringsföretag som avser att bedriva gränsöverskridande försäkringsverksamhet i Sverige ska enligt 13 kap. LSK till Finansinspektionen, innan verksamheten inleds, lämna en skriftlig förbindelse enligt vilken företaget årligen senast den 31 januari till Skatteverket ska lämna kontrolluppgifter enligt bestämmelserna i LSK. Blankett *Förbindelse – gränsöverskridande verksamhet, utländska försäkringsföretag* (SKV 2745).

Förmedlare av utländsk försäkring, vanligen en försäkringsmäklare, ska enligt 12 kap. 4 § LSK till Skatteverket lämna sådana uppgifter om försäkringsgivare och försäkringstagare (namn, adress, personnummer) att personerna kan identifieras. Blankett *Förmedlad utländsk försäkring (SKV 2749)*.

Kontrolluppgift om värdet av utländsk försäkring lämnas på blankett SKV 2326. För fysisk person och dödsbo ska enligt 11 kap. 8 § LSK kontrolluppgiften innehålla dels försäkringens värde vid aktuellt beskattningsårs utgång, dels försäkringens värde vid detta års ingång. Uppgift enligt 11 kap. 8 § LSK användes både vid beräkning av underlag för AvP och vid beräkning av skattepliktig förmögenhet.

Övrigt

Inkomna kontrolluppgifter uppvisar en mycket stor variationsrikedom avseende vilka uppgifter som lämnas. Vissa kontrolluppgifter, bl.a. från franska försäkringsgivare, visar in- och utgående värdebesked, under året gjorda inbetalningar, på försäkringen belöpande skatter etc. Av vissa kontrolluppgifter framgår att innehav av värdepapper i försäkringen felaktigt har redovisats till ett deklarationsvärde för direktägda värdepapper i stället för till marknadsvärdet (7 § AvPL).

Vid granskning av inkomna kontrolluppgifter bör utredas;

- kopia på försäkringsbrev, som bland annat visar när försäkringen är tecknad och vem som är försäkrad, försäkringstagare och eventuell förmånstagare,
- försäkringsvillkoren,
- värdebesked avseende försäkringen vid årets in- och utgång,
- kontobesked avseende erlagda skatter som ska avräknas och
- kontobesked utvisande underliggande egendoms värdering,
- kontobesked avseende ägarens hela innehavstid av försäkringen,
- skriftligt dokumentation från försäkringsbolaget avseende ägarövergång.

Förmögenhetsskatt

Utländsk livförsäkring tecknad efter den 30 juni 1995 är en skattepliktig tillgång enligt 3 § punkt 8 lag (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt, SFL. Undantagna är försäkringar som enbart avser olycks- eller sjukdomsfall eller dödsfall senast vid 70 års ålder och som inte är återköpsbara.

Nya regler har införts fr.o.m. 1 januari 2005 för vissa kapitalförsäkringar (se ovan vid kantrubrik Skattesats). Reglerna innebär att vissa kapitalförsäkringar skall undantas från förmögenhetsskatt. Detta gäller kapitalförsäkringar som meddelats inom

Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och uppfyller samtliga krav (58 kap. 6–16 §§ IL), förutom etableringskravet, som ställs för att en försäkring skall betraktas som en pensionsförsäkring. Motsvarande gäller för sådana i Sverige meddelade försäkringar, som visserligen uppfyller alla krav för att vara en pensionsförsäkring, men som parterna ändå bestämt skall behandlas som en kapitalförsäkring inkomstskattemässig (58 kap.2 § 2 st. IL). Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2005 och tillämpas första gången vid 2006 års taxering. För svenska kapitalförsäkringar gäller att det endast är de försäkringar som är tecknade efter ikraftträdandet som undantas från förmögenhetsskatt. För försäkringar meddelade genom s.k. gränsöverskridande verksamhet gäller att de undantas från förmögenhetsskatt även om tecknandet har skett före ikraftträdandet (se regeringsrättens dom den 7 september mål nr 3407-03 samt författningskommentaren till ikraftträdande- och övergångsreglerna i prop. 2004/05:31).

Försäkringar som tecknats före 30 juni 1995 är skattefria till förmögenhetsskatt under förutsättning att försäkringsavtalet inte har ändrats med ökad premieförpliktelse eller tidigareläggning av premiebetalning eller att premie förskottsbetalas för premieperioden samt att försäkringen inte övergått till ny innehavare efter den 30 juni 1995 på annat sätt än genom benefikt fång.

En traditionell livförsäkringen tas upp till sitt på försäkringstekniska grunder framräknade inköpsvärde med tillägg för beräknad andel i livförsäkringsrörelsens överskott enligt 15 § SFL. En fondförsäkring tas upp till marknadsvärdet på underliggande egendom.